

לשוננו לעם

עורכים: ע' איתן ומ' מדן

כרך יז, תשכ"ו

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

עוד על "ואתא כלבא"

ברצוני להעיר על רשימתו של ישראל הרביץ
ב"לשוננו לעם" קנ"ט—ק"ס :

פנים רבות לכלב בספרות העברית ובפולקלור של
העם היהודי כבשל עמים אחרים, ומשמעויות שונות לדבר.
"כאן קבור הכלב" נוהגים לומר בעברית בימינו,
והכוונה: "כאן סיבתו של הדבר"; או: "כאן הגורם
לכישלון". במיוחד — כשהסיבה מוסווית ולא גלויה היא.
ומוסיפים ליצנים: "כאן קבור הכלב, כשזנבו בחוץ".

בספרו של חיים גראדה "העגונה" (הוצאת עם עובד),
עמ' 68, כתוב: "... פאריס היא ככלב לעומת וילנה". זה
תרגום מידיש, והכוונה: פאריס כאין וכאפס היא
לעומת וילנה מבחינת חטאי הזימה. באותו ספר, עמ' 126,
נאמר: "רבי, דמה בנפשך, כלב הוא הנובח כלפי הלבנה",
כלומר: אחד חסר ערך רוטן בקולי קולות על אחד
המאורות הגדולים, אבל אין בכחו לנגוע בו. היסוד של
כלב הנובח כלפי הלבנה חוזר ונשנה במשלי עם יהודיים,
ורבים מאוד בידישו הפתגמים המזכירים את הכלב.

יצחק גנח (גנזוביץ)